Opłatę poczt. uiszczono ryczałtem.

Rok zał. 1908. **Sierpień 1932.** **Nr. 112.**

FILATELISTA

Oficjalny Organ Międzynarod. Związku Filatelistów i Korespondentów „UNJA"

MIESIĘCZNIK: Wychodzi 15 każdego miesiąca.

Paraît les 15 de chaque mois — Published monthly — Erscheint monatlich.

Członek Międzynarodowej Federacji Prasy Filatelistycznej

Rękopisów nie zwraca się. Nieopłaconych listów nie przyjmuje się. Do wszelkich zapytań należy bezwarunkowo dołączyć znaczek na odpowiedź. Tekę redakcyjną zamyka się na tydzień przed wyjściem N-ru, to też wszelkie pisma, artykuły, wpływy pieniężne i t. p. mające być zużytkowane w odnośnym N-rze, należy nadsyłać do dnia 7 każdego miesiaca.

Adres Redakcji i Administr.: „FILATELISTA" WARSZAWA, ul. Hortensja 1.

Konto czek. P. K. O. 144.888.

Ceny ogłoszeń: 1/1 str. zł. 75.—, 1/2—37.50, 1/4 str. zł. 20.—, 1/8—11.—, 1/16—6, 1/32—3.25

Prix d'Insertion:
Advertisement prices:
Anzeigenpreise:
1/1 page — U. S. A. Dol. 8.50, 1/2 4.25.
1/4—2.50, 1/8—1.40, 1/16—0.75, 1/32—0.40

Opust — Rabatt: 3×5%, 6×10%, 12×20%.

Drobne ogłoszenia: Petites Annonces; Kleine Anzeigen: Smal Advertisements; 12 groszy słowo. — 1 1/2 c. per word.

Prenumerata roczna za 10 N-rów zł. 4.— **Egzemplarz pojed. 50 gr.**

Członkowie „UNJI" z 4 × ogłoszeniem w Liście Czł. zł. 7.50 w kraju.—1 U.S.A. Dol. zagranicą.

Ogłoszenia

Przy wszelkich korespondencjach i zamówieniach prosimy P. T. Czytelników **powoływać się na „Filatelistę"**

Za treść ogłoszeń Redakcja nie bierze żadnej odpowiedzialności oraz może odmówić pomieszczenia bez podania powodów.

FILATELISTA

Official organ of the Polands leading philatelic club

„UNJA"

(Established 1908)

issued monthly and sent free to all its members. Yearly dues $ 1.00 U. S. A. or its equivalent in other countries. This entitles every applicant to have his name and address as well as his wishes containing not more than 10 words (extra words 1½ c each), printed in official organ, list of members and official organ for whole year. We also accept in payment good used stamps to the value of 150 francs, on the basis of the latest Yvert's catologue. Application blank and sample copy of the official organ, will be sent free on request. Address all communications to the director:--

EUGENE A. SZCZERBAN

Warszawa, Hortensja 1. **POLAND.**

Jedyne za granicą rosyjskie Towarzystwo Filatelistów

„ROSSIKA"

w Jugosławji

Wydaje swój własny ilustr. organ w języku rosyjskim, zawiadamia stale o nowościach filatel. Rosji, państw. słowiańskich, bałtyckich i bałkańsk. Roczna składka członk. 1 dol. am.

Kierownik:

E. M. Arkhangelsky

Bela Crkva, Kr. Petra 40

(JUGOSŁAWJA)

Zawiadamiamy że stale kupujemy w każdej ilości i płacimy:

za znaczki markowe, koronowe dopłatne i z bieżącej korespondencji po zł. 1.50 za 1000 sztuk.

za drobne fenigowe, halerzowe i wszystkie urzędowe po zł. 5,00 za 1000 szt. loco Warszawa.

Znaczki mają być myte (bez podartych, połamanych, poplamionych i t. p. uszkodzeń),

„Filatelista"

Warszawa, Hortensja 1.

Kiloware

Preisliste gratis, auch Tausch

Sanderangebot

Belgien	1 kg.	*M* 4.60
Dänemark	1 kg.	*M* 9.20
Deutschland	1 kg.	*M* 4.60
Finnland	1 kg.	*M* 9.20
Frankreich	1 kg.	*M* 2.30
Irland	1 kg.	*M* 9.20
Italien	1 kg.	*M* 6.90
S. H. S.	1 kg.	*M* 9.20
Niederlande	1 kg.	*M* 4.60
Norwegen	1 kg.	*M* 9.20
Österreich	1 kg.	*M* 4.60
Schweden	1 kg.	*M* 4.60
Schweiz	1 kg.	*M* 4.60
Spanien	1 kg.	*M* 6.90
Ungarn	1 kg.	*M* 4.60
C. S. R.	1 kg.	*M* 6.90
England	1 kg.	*M* 6.90
U. S. A.	1 kg.	*M* 6.90
Japan	1 kg.	*M* 23.—
Neuseeland	1 kg.	*M* 23.—

je 100 Gramm dieser 20 Länder nur *M* 13.80.

5 kg. Paketkarten vieler Länder, hohe Werte; *M* 9.20 Porto extra, je 5 kg Mk 1.84. Kassa voraus im E. Brief oder auf mein Postscheckkonto:

Znaczki na wagę

Cennik darmo.—Również zamieniam.

Okazyjna oferta

Belgja	1 kg.	Zł. 10.—
Danja	1 kg.	Zł. 20.—
Niemcy	1 kg.	Zł. 10.—
Finlandja	1 kg.	Zł. 20.—
Francja	1 kg.	Zł 5.—
Irlandja	1 kg.	Zł. 20.—
Włochy	1 kg.	Zł. 15.—
Jugosławja	1 kg.	Zł. 20.—
Holandja	1 kg.	Zł. 10.—
Norwegja	1 kg.	Zł. 20.—
Austrja	1 kg.	Zł. 10.—
Szwecja	1 kg.	Zł. 10.—
Szwajcarja	1 kg.	Zł. 10.—
Hiszpanja	1 kg.	Zł. 15.—
Węgry	1 kg.	Zł. 10.—
Czechosłow.	1 kg.	Zł. 15.—
Anglja	1 kg.	Zł. 15.—
St. Z Am.	1 kg.	Zł. 15.—
Japonja	1 kg.	Zł. 50.—
N. Zelandja	1 kg.	Zł. 50.—

z każdego z powyższych krajów po 100 gramów tylko Zł. 30.— 5 kg. kart przesyłkowych wiele krajów wysokie wartości Zł. 20.—

Opłata osobno od każdych 5 kg. Zł. 4.— Gotówka naprzód w polec. liście lub na moje konto:

R. LUDWIG, DRESDEN A. 29.

Hamburgerstr. 66.

P. Scheck.: Dresden 29227, Wien 116.135, Warszawa 190.014

Suche Tauschverbindungen

mit Sammlern und Händlern aller Länder. Nehme alle Marken per 1, 100 oder 1000 folgender Länder: Estland, Lettland, Litauen, Altrussland.—Gebe dafür auf Michel oder Yvertbasis gleichen Wert in anderen Marken auch einzelne, d-h. alle verschieden für Sammler. Für Händler gebe ich Länderpakete, wie 200 und 300 Persien, 400 Ungarn, 200 Rumänien, Sätze von Ungarn, Albanien.

Nehme auch Quantitäten gewaschener, sortierter und gebündelter Marken aller Länder, Stück gegen Stück (ich gebe Ungarnmarken) jedoch mindestens 10.000 St. eine Sendung.

Zufolge Valutaverordnung des Ministeriums kann ich Erstsundungen nicht machen, beantworte jedoch jede Sendung in 14 Tagen. Referenzen zu Diensten.

Frau Elise Biró

Polizeioberinspektorsgattin

Jászberény, Th. u. 17. Ungarn.

ZAWIADOMIENIE!

Prosimy naszych Szanownych Abonentów, Członków „Unji“, Korespondentów i t. p., z powodu zmiany lokalu, wszelką korespondencję kierować:

Redakcja „Filatelisty“
lub **Ad. Szczerban**
lub **Eug. A. Szczerban**
lub **Międzynarodowy Związek Filatel. i Koresp. „Unja“**
pod adresem:

WARSZAWA, ul. Hortensja 1 m. 2, (Konto P. K. O. Nr. 144.888)

BEKANNTMACHUNG!

Wir bitten unsere geehrten Abonnenten, „Unja“ Mitglieder, Korrespondenten etc. wegen Lokaländerung alle Korespondentz richten zu wollen:

Redaktion „Filatelista“
oder **Ad. Szczerban** (Briefmarkenhandlung früher Inhaberin F-ma A. Lange Ciechocinek).
oder **Eug. A. Szczerban**
oder **Int. Philat. u. Korresp. Verein „Unja“**
unter jetzige Adresse:

WARSZAWA, ul. Hortensja Nr. 1. (Poln. Postscheckkonto Nr. 144.888)

L'Avis.

À cause du changement du logement nous prions nos estimés Abonnés, les Membres du Club „Unja“, les Correspondents etc. de bien vouloir envoyer toute leur correspondence aux adresses suivants:

La **Redaktion du Filatelista.**
ou **Ad. Szczerban.**
ou **Eug. A. Szczerban.**
ou bien Sociéte Internationale des Philatelistes et des Correspondents „Unja“,

WARSZAWA, Hortensja 1. (Chéques Postaux N-o 144-888).

Inż. Witold Kędzierzyński

Polskie słownictwo filatelistyczne.

c. d.

Brak wrażliwości na piękno mowy polskiej nie uwydatnia się może nigdzie tak jaskrawie, jak w przejętym powszechnie w światku filatelistycznym obrzydliwym wyrazie **„błędnodruk“.** Słówko to, drażniące boleśnie ucho polonisty, ma oddawać znaczenie niemieckich słów „Fehldruck, Druckfehler“ i „Plattenfehler“ (franc. „erreur“, erreur de gravure“). Używa się go zwykle jako odpowiednika tych wszystkich trzech niemieckich wyrazów, choć każdy z nich oznacza inną niedokładność w wykonaniu znaczka. Prawidłowemi polskiemi wyrażeniami na określenie tych niedokładności są wyrazy: „wadliwa odbitka“, „błąd drukarski“ i „błąd w płycie“.

Przez **„wadliwą odbitkę”** (Fehldruck), rozumie się braki w wytłoczeniu znaczka, które powstały, mimo że do prasy użyto płyt prawidłowych. Wady te mogą się uwydatnić zarówno w obrazku jak i w barwie i rozmieszczeniu odbitek na arkusz. Wady w obrazku polegają na jego zamazaniu lub nieodbiciu części znaczka (n. p. wskutek zasłonięcia części płyty przyczepionemi do niej drobnemi cząsteczkami papieru) wady w barwie — na użyciu niewłaściwego odcienia farby drukarskiej lub jej nieregularnego rozprowadzenia po płycie, (co wpływa na zmianę tonu barw), wreszcie wadliwe rozmieszczenie znaczka, może powstać z niewłaściwego ustawienia jednego lub kilku znaczków na płycie, z przesunięcia lub rozgięcia papieru w czasie tłoczenia znaczków tak, że po rozprostowaniu nagiętego arkusza otrzymujemy obrazek zniekształcony (rozdzielony i t. p.).

„Wadliwa odbitka“ (Fehldruck) jest pojęciem ogólnem, zaś na określenie poszczególnych wad odbitki, używa się wyrażeń szczegółowych. Naj-

Przegląd filatelistyczny.

Zmierzch najpopularniejszej alegorji na znaczkach francuskich — Włochy przodują w produkcji zbędnych znaczków. — Nowe znaczki watykańskie. — Osobliwe „wyczyny“ poczt lotniczych.

Mało jest znaczków, których rysunek przetrwałby tak długo w użyciu jak znaczki francuskie z alegorją „siewczyni“, zwanej popularnie „Marjanną“.

„Marjanna“ zobaczyła światło dzienne poraz pierwszy w r. 1903 i od tego czasu trwa przez dziesiątki lat na francuskim znaczku — jako symbol pracy i pomyślności francuskiej. „Marjanna“ — to klasyczny znaczek francuski, klasyczny swoją prostotą, potężną symboliką i przedziwnym artyzmem rysunku, ujmującego wdziękiem alegorycznej postaci. Właściwości te sprawiły, że „Marjanna“ przetrwała kilka nowych typów znaczków, wydanych w okresie ostatnich... lat i dopiero obecnie — zdaje się — nadchodzi zmierzch leciwej, choć wiecznie pięknej siewczyni. Gloryfikowanie pracy musi ustąpić gloryfikowaniu pokoju, lecz którego twórcza praca nie jest do pomyślenia. I oto zarząd poczty francuskiej daje uroczej rolniczce młodszą siostrę. — „Paix“ alegorję pokoju, dzieło artysty M. Pawła Alberta Laurenz'a — stworzoną na skutek pacyficznych zabiegów związku byłych kombatantów (Fédération des Anciens Combattants).

„Paix“ jest godną siostrą uroczej „Semeuse“, utrzymaną w tym samym prostym a pełnym smaku i artyzmu stylu klasycznym, który

pospolitsze są: **„podwójna odbitka"** (Doppeldruck, double impression) oznaczające — jak nazwa wskazuje — dwukrotne odbicie tej samej płyty na tym samym arkuszu papieru i **„znaczki rozstawione"** (Kehrdruck, tete—beche) przez co rozumie się wspomniane niewłaściwe położenie jednego lub kilku znaczków w stosunku do innych znaczków arkusza. Spotykane wyrażenia „odwrotka" na określenie znaczków rozstawionych nie wydaje się trafnem, bo nie zawiera samo w sobie określenia tej „odwrotki" i dlatego jest niejasne nie tylko dla laika, ale nawet dla filatelisty, gdy go nie wtajemniczono w znaczenie wyrazu.

O **„błędzie drukarskim"** (Druckfehler) w odróżnieniu do wadliwej odbitki — może być mowa tylko przy wytłokach (przedrukach) uskutecznianych znakami alfabetu lub cyframi na znaczkach pocztowych (celem zmiany ich wartości, przeznaczenia przynależności państwowej itp.). W tym wypadku — w przeciwieństwie do pierwszego — wykonanie (odbitka) wytłoku jest prawidłowe, natomiast nieprawidłowość tkwi w błędnem zastosowaniu lub ułożeniu liter i znaków wytłoczonego napisu.

Wyrażenie **„błąd w płycie"** (Plattenfehler, erreur de gravure) jest zbliżone znaczeniem do wyrażenia „błąd drukarski", o tyle. że i w tej nieprawidłowości wadliwość nie tkwi w wykonaniu odbitki lecz płyty. Wyrażenie to jest jednak znacznie szersze od poprzedniego, obejmuje je bowiem całkowicie a nadto obejmuje wszelkie inne nieprawidłowości w wykonaniu płyty znaczka (nieprawidłowości zatem tego rodzaju, że się powtarzają w każdej odbitce, dokonanej z wadliwej płyty).

W związku z omawianiem wyrażeń dotyczących wytłaczania znaczków, nie od rzeczy będzie omówić wyrażenia **„wtórnik"** albo **„nowa odbitka"** (Neudruck, rèimpression) na oznaczenie znaczków odbitych z jednej i tej samej płyty, lecz w różnych często dłuższych odstępach czasu, przyczem

---

„siewczyni" zapewnił dziesiątki lat istnienia. Nie ulega zatem wątpliwości, że i ona zagości długie lata na francuskich znaczkach, Użyto jej narazie do znaczków wyższych wartości (od 30 c). zatrzymując dla niższych, dawny typ „Marjanny".

Podobną jak „siewczyni" długowiecznością, może się poszczycić tylko znaczek solidny. Nie można tego powiedzieć o ustawicznie wydawanych nowych znaczkach włoskich, choć ich stronie graficznej nie można nic zarzucić. Znaczki pamiątkowe Dantego czy Garibaldiego przynoszą chlubę włoskim artystom i zakładom graficznym, ale nigdy nie staną w rzędzie znaczków klasycznych. Tu nie wystarcza piękna szata znaczka. — Do klasyczności potrzeba warunku solidności, a tego wspomniane znaczki włoskie nie mają i nigdy mieć nie będą, jako wydane do celów niezwiązanych niczem z potrzebami obrotu pocztowego. Wydaniem tych znaczków Italja która już od kilku lat zasypuje nowymi znaczkami rynki filatelistyczne, postawiła się nieodwołalnie na jednem z pierwszych miejsc w rzędzie europejskich producentów t. w. „nowości rabunkowych".

Jak zaś rychło skutkuje bliski przykład — widzimy z zamierzonego nowego wydania znaczków watykańskich o nowych rysunkach, które się mają niebawem pojawić w obiegu. Przyznajemy, że ruch listowy Città del Vaticano jest niewspółmiernie wielki, w stosunku do liczby jego stałych mieszkańców, nie mniej nie wątpimy, że życzeniem filatelistów całego świata, jest, by przynajmniej to państwo trwało na polu filatelji we właściwym sobie konserwatyźmie,

znaczki różnych wydań różnią się czasem tylko rodzajem papieru i rzadziej odcieniom barwy — oraz wyrażenie **„Odbitka z nowej płyty“** (Nachdruck, facsimile) na oznaczenie znaczka odbitego z nowo-przyrządzonej płyty na wzór płyty pierwotnej, która uległa zniszczeniu lub zużyciu.

W dotychczasowej praktyce używa się dość często zamiast powyższych prawidłowych wyrażeń — wyrazów „nowodruk“ (Neudruck) i „naśladownictwo“ (Nachdruck). Wyraz pierwszy jest jaskrawym germanizmem ukutym nie tylko z obcego słowa lecz i brew duchowi języka polskiego, który nie znosi wyrazów złożonych (nowo-druk), zaś „naśladownictwo“ jest wyrażeniem niejasnem, wymagającem objaśnienia (n. p. „naśladownictwo urzędowe“) i może wywoływać ustawiczne nieporozumienia jako przywodzące na myśl falsyfikat. Są także próby wprowadzenia w użycie wyrażenia „odbitka“ zamiast „wtórnik“ (Neudruck). Wyrażenie to grzeszy całkowitym brakiem ścisłości, bo przecież „odbitką“ z pierwotnej płyty jest nie tylko nowe wydanie znaczka lecz i wydania pierwotne.

c. d. n.

opartym — jeśli nie na wzorach uroczej francuskiej „Semeuse“, to na swych własnych z przed lat 60-ciu..,

Wzmożone „tempo wydawnicze“, znajduje w ostatnim czasie swe ujście zwłaszcza w dziedzinie aerofilatelji, tylko że tu usiłuje się przemycać i tworzyć osobliwości w sposób niezwracający uwagi. Ponieważ oczy filatelistów zwrócone przedewszystkinm na znaczek pocztowy, przeto twórcza praca w dziedzinie kasowników, pieczątek i t. p. łatwiej uchodzi uwagi krytyków i nie w całej pełni. Świeżo mamy do zanotowania — oprócz wspomnianego w ostatnim N-rze „Filatelisty“ lotu „Zeppelina“ do południowej Ameryki — nowe loty osławionego „X. Dornier DO. i nowe „loty“ pokładu „Europy“. — „Europa“ to, jak wiadomo—niemiecki statek pasażerski linji Europa — Ameryka Północna, który na pokład zabiera odpowiednio wyposażony samolot, W odległości 1000—1200 kilometrów od Ameryki, wzgl. europejskiego lądu, samolot opuszcza pokład, zabierając ze sobą pocztę. Zyskuje się na tem w obu kierunkach około 48 godzin czasu. Nie wchodząc w celowość takiej komunikacji (przy doskonałych połączeniach telefonicznych i radjotelegraf.) stwierdzić musimy, że tworzenie osobnych kasowników, pieczątek i t. p. które z listów przewiezionych w ten sposób mają czynić pierwszorzędne rzadkości filatelistyczne, jest pospolitem żerowaniem na głupocie ludzkiej, a nabywca dopiero wtedy oceni wartość tego krzykliwie reklamowanego towaru, gdy mu go przyjdzie ochota... sprzedać i gdy nie znajdzie nabywcy. *Woj.*

Portrety wielkich filatelistów.

LEVRAULT.

W r. 1861, pojawiło się w Sztrasburgu dziełko, na owe czasy niezwykłe; systematyczny spis prawie wszystkich znanych wówczas znaczków pocztowych. Autorem jego był Francuz **Francois George Oscar Berger-Levrault** (ur. 9 maja 1826, zmarł 24/9 1903) właściciel starej firmy księgarskiej i drukarskiej założonej w XVIII w. Ważność tego — na pozór obojętnej daty — polega w filatelji na tem, że dziełko Levraulta jest pierwszym w świecie katalogiem filatelistycznym. Katalogiem nie w dzisiejszem wprawdzie znaczeniu — bo nie zawierało cen znaczków, choć je wyliczało z podziwu jak na owe czasy godną skrupulatnością — lecz o wiekopomnej wartości, położyło bowiem podwalinę pod ruch filatelistyczny jako pierwszy przewodnik dla ówczesnych zbieraczy znaczków, który przyczynił się walnie do skupienia rodzącego się ruchu filatelistycznego.

Znaczenie Levraulta leży nie tylko w wydaniu tego dziełka; ojcem filatelji francuskiej a nawet światowej stał się przez inne swe dzieło: przez pierwszy w świecie podręcznik znaczków pocztowych. Podręcznik ten wyszedł w r. 1864 w języku niemieckcim p. t. „Beschreibung der bis jetzt bekannten Briefmarken". Książka, drukowana na 100 stronach formatu 8 ki będąca dzisiaj białym krukiem w literaturze filatelistycznej, wyszła nakładem i drukiem firmy wydawniczej Berger - Levrault i syn w Sztrasburgu. Oprócz obszernego wstępu zawiera ona opis około 2200 znaczków pocztowych.

Kto wie ile trudu kosztuje zebranie wiadomości potrzebnych do skatalogowania znaczków, a tem bardziej do opracowania podręcznika dziś jeszcze — przy świetnie rozwiniętych środkach komunikacji i przy istnieniu potężnej międzynarodowej prasy fachowej — zdumieć się musi nad ogromem pracy Levraulta. Zdumieć się musi zwłaszcza nad bystrością wielkiego umysłu filatelistycznego, który stosowaniem metod pracy prześcignął o dziesiątki lat współczesnych mu filatelistów.

Podręcznik Levraulta zwłaszcza o obszerniejszem wydaniu francuskiem, które wyszło w r. 1867, jest podręcznikiem w dzisiejszem znaczeniu tego słowa. Zawiera wiadomości nie tylko opisowe, lecz także mnóstwo cennych uwag i dociekań z dziedziny systematyki i techniki filatelistycznej, które i obecnie po siedemdziesięciu latach posiadają prawdziwą wartość i aktualność.

Levrault już wtedy w zaraniu ruchu filatelistycznego, widział takie niebezpieczeństwo grożące filateliście ze strony rodzącego się równocześnie z filatelją jej niedostępnego pasożyta — spekulację filatelistyczną i wskazywał środki do walki z nim. Głęboką troską o uchronienie zbieracza przed wyzyskiem są przepojone zwłaszcza ustępy dzieła Levrault'owego, dotyczące falsyfikatów nowych odbitek znaczków (Neudruck) i odbitek z nowych płyt (Nachdruck), które pierwszy klasyfikował. Levrault też pierwszy zwrócił uwagę, że jedyną bronią przeciw spekulacji jest dobre czasopismo filatelistyczne, jako środek do przestrzegania przed wydaniami spekulacyjnemi, zasilał też do końca swego długiego życia cennemi artykułami pisma fachowe.

Levrault'a uważa filatelja niemiecka za swego wybitnego przedstawiciela. (Nie zaprzeczając że był z pochodzenia Francuzem), z tej racji, że swój podręcznik napisał w języku niemieckim. Nie chcemy zabierać głosu

czy stanowisko nauki niemieckiej jest słuszne, czy nie. Jest to wewnętrzna sprawa francuska i niemiecka i dla filatelji światowej pochodzenie jej wielkiego pioniera jest bez większego znaczenia. Faktem jest jednak, że Levrault pisząc swe dzieło liczył się pierwotnie jako kupiec — z większym pobytem na nie u niemieckich filatelistów Alzacji i sąsiednich Niemiec, niż Francuzów, stąd pierwsze wydanie pisze po niemiecku. Z drugiej strony wiemy, że autor pierwszego w świecie podręcznika o znaczkach pocztowych, był dobrym patrjotą francuskim, nagrodzonym za swą działalność zaszczytnymi odznaczeniami, zaś po wojnie francusko - niemieckiej nawet opuścił przypadły Niemcom rodzinny Strasburg i przeniósł się na stałe do Nancy, gdzie spędził resztę życia.

Z. R.

A. Szetycki

U kolebki pieniądza papierowego*)

Wieść niesie, że za panowania cesarza Hian-tsang z dynastji Thang, zapanowała w Chinach około 800 r. naszej ery niebywała nędza. Zbiory ryżu nie dopisały, na zakupno żywności zabrakło pieniędzy, zaś skarb olbrzymiego państwa wschodzącego słońca świecił pustką. Dla ulżenia doli swego ludu rozkazał cesarz kupcom i innym zamożnym poddanym złożyć do skarbca państwowego wszystkie kosztowności, a w zamian za nie polecił wydać papierowe kwity. Kwitów tych, opiewających na pewne ściśle określone kwoty w kruszcu zaczęto używać w obiegu zamiast pieniędzy, a dla ich niezwykłej dotąd formy nazwano je fey-thsian, czyli „latające pieniądze".

Pieniądze te były w obiegu w stolicy Niebieskiego państwa niespełna 3 lata, poczem wycofano je i zabroniono ich używania. Natomiast na prowincji utrzymały się dłużej.

Około r. 900 Hhait-siu, założyciel dynastji Soung, przywrócił w całem państwie pieniądz papierowy, spotykając się z uznaniem poddanych, którzy woleli posługiwać się łatwym do przewozu i przechowania papierem, niż ciężkim kruszcem.

Banknoty chińskie nosiły wymalowane podobizny pieniędzy kruszcowych, na które opiewały. Do ich wydawania istniała później osobna instytucja, odpowiadająca dzisiejszemu bankowi emisyjnemu, która miała prawo wydawać papiery płatne po upływie 3 lat.

Użycie banknotów rozpowszechniło się w Chinach tak szybko, że gdy około 990 r. było ich w obiegu na kwotę odpowiadającą wartości 1 700.000 uncyj srebra, to w 30 lat później obieg banknotów, odpowiadał już wartości 2.830 000 uncyj.

Ówczesny „bank emisyjny" nie potrafił się jednak wywiązać ze swoich zadań, doprowadzając do pierwszego bodaj w dziejach bankructwa monetarnego, czem sprowadził na kraj klęskę gospodarczą. — Epilogiem niefortunnego przedsiębiorstwa było odebranie mu prawa emisji, wycofanie banknotów z obiegu i zastrzeżenie prawa ich wydawania wyłącznie państwu.

*) Artykuł ten — jakkolwiek temat nie łączy się z filatelją — drukujemy na życzenie zbieraczy bonów pieniężnych i banknotów. Wrazie zainteresowania sie naszych P.P. Czytelników tą dziedziną, poświęci jej Redakcja osobny stały dział w „Filatelście„ (Przypisek Redakcji).

W Europie poraz pierwszy użyli pieniędzy papierowych ponoć Holendrzy podczas oblężenia miasta Leyden w roku 1574. Podobnie jak chińczycy malowali na banknotach podobiznę pieniądza kruszcowego, tak i Holendrzy wydali ów pierwszy pieniądz papierowy w kształcie okrągłym i rysunku naśladującym obiegowe monety. Pieniążki nosiły nadto napisy „pugno pro patria" (walczę za ojczyznę). Natomiast regularnych pieniędzy papierowych nie znano tu prawie do połowy XVII wieku, a wiadomość o nich i ich opisy, dostarczone przez sławnego podróżnika Marco Polo przyjęto z wielkim niedowierzaniem. Dopiero w r. 1656 założyciel Banku Sztokholmskiego Palmstruch wprowadził w obieg wymienialne na kruszec banknoty. Banknoty te straciły jednak wnet kruszcowe pokrycie i stały się niewymienialnym pieniądzem — papierowym. (Banknot jak wiadomo tem się różni od pieniądza papierowego, że jest wymienialny na kruszec, a pieniądz papierowy nie).

Niezależnie od tego wchodzi w użycie w Londynie posługiwanie się jako pieniądzem pokwitowaniami, wydawanemi przez złotników na odebrane do przechowania szlachetne kruszce i monety. Pokwitowania te uchodzą słusznie za prototypy banknotów angielskich.

Emisji banknotów na szerszą skalę dokonano w naszych czasach w Ameryce w r. 1690 w kolonji Massachusetts—Bay, zaś w Europie dopiero we Francji za Ludwika XIV w r. 1721 z inicjatywy ministra skarbu Lawa, atoli emisja ta przemieniła się w gwałtowną inflację pieniądza papierowego i doprowadziła do ruiny królestwo francuskie. Drugą taką inflację przeżyła Francja za Wielkiej Rewolucji, kiedy to obieg pieniądza papierowego wyniósł ponad 40 miljardów liwrów. Emisję tę lud francuski uważał za jedną z największych klęsk i domagał się zmienienia płyt. z których odbijano złowrogi pieniądz, co też publicznie uczyniono (odbiwszy jeszcze potajemnie potrzebną ilość papierów).

Emisje powyższe były jednak niczem w porównaniu z potwornemi w swych rozmiarach emisjami po wielkiej wojnie, które już jednak nie należą do historji narodzin pieniądza papierowego.

Nowe znaczki pocztowe.

Afganistan: widoki: napis Postes Afghanes 10 c. brunatny, 30 c. czerwony.

Aitutaki: Popiersie króla Jerzego V. 1 Schil fioletowy i czarny.

Podobne znaczki wydano ale z zmienioną nazwą kraju dla: wyspy Cooka Niue, Pernhyn i Rarotonga.

Andorra—poczta francuska, widoki, format wielki, napis „Valees d'Andorre"
1, 2, 3, 5, 15 c. (kaplica Meritxell)
10, 20, 30, 40, 45 (most św. Antoniego)
25. 50, 65, 75 c. (kościół św. Michała)
90 c. 1, 1, 3 Frank (wąwóz św. Julji), 1·50, 5, 10, 20 frank (Andorra La Vieja).

Barwani (Indje środkowe): portret 4 a. czerwony.

Belgja. Reprodukujemy — zmienone rysunki wydanej tu nowej serji:
2 c. jasnozielony (żniwiarka)
5 c. pomarańczowy (Merkur)
10 c. oliwkowy (żniwiarka)
20 c. fioletowy (Merkur)
25 c. czerwony (żniwiarka)
35 c. zielony (Merkur)
75 c. sepia (Albert I)
2.50 c. ciemnobrunatny.
Pospieszny — prowizoryczny — wytłok nowej wartości fr. 2.50 czerwony na „Eupen" 2.45, przekreślając starą wartość
Dopłatne: 1 Fr. liliowy
1.50 szarooliwkowy.

(J. Pirker — Bruxelles, 56, Rue Terre Neuve. „Unja" Nr. 84).

Boliwja: dopłatny, (trójkąt)
15 c. ciemnożółty.

Brazylja: Z okazji 3 lotu. wydano 2 wartości wytłokowe.

Zeppelin

3.500 na 5.000 r. nieb.-fioletowy
7.000 na 10.000 r. ciemnoróżowy

Pamiątkowe 400 lecia kolonizacji. Format wielki, widoki i portrety, 20 r. purpurowy, 100 r. czarny, 200 fioletowy: 600 r. ciemnoniebieski. 700 r. jasnoniebieski.

Bułgarja: W typie obiegowych (portret) dalsza wartość serji:
12 Leva — brunatny.

Dla poczty lotniczej; wydanie pamiątkowe, — samolot nad klasztorem Rila,
18 Leva — zielony
24 „ różowy
28 „ ultramarynowy.

(Klasztor Rila — znajduje się na południowym stoku gór Rodope w masywie górskim Rila Planina, który dochodzi do 2731 m. wysokości. Do około 2000 m. wys. pokryty lasem, pozatem występuje granit i wykazuje ślady dyluwjalnego zlodowacenia. Znaczki powyższe zostały wydane z okazji wystawy lotniczej w Strasburgu, były w obiegu od 9 — 20 maja 1932 — o nakładzie 50.000 serji.

Znaczki dopłaty, nowy rysunek. 1 l. żółto pomarańczowy, 2 l. niebieski, 6 l. fioletowo brunatny.

Egejskie wyspy: Znaczki jubil. „Dante", zaopatrzono nadrukiem **„Isole Italiane dell Egeo"**

Estonja: pamiątkowe, 300 lecie założenia uniwersytetu w Dorpacie. Widoki uniwersytetu. 5 s. czerwony, 10 s. jasnobłękitny, 12 s. karminowy, 20 s. ciemnoniebieski.

Filipiny: rozmaite widoki, format wielki. 2, 4, 12, 18, 20, 24, 32 c.

Francja: uowy rysunek,
1 fr. 50 niebieski.

Gdańsk: pamiątkowe wystawy aero-filatelistycznej „Luposta", środek czarny 10 + 10 na 1 Gulden, zielono oliwkowy, 15 + 15 na 2 Gulden liliowy, 20 + 20 na 3 Gulden niebieski, 25 + 25 na 5 Gulden karminowy. 30 + 30 na 10 Gulden sepia.

Gwalior — portrety, środek czarny.
1 a. brunatnoczarny (format 20 X 24)
4 a. niebieski (form. 23 X 28)

Hiszpanja: Opłatne — uzupełniające serję obiegową: bez znaków kontr. na odwrocie.
2 c. czerwonobrunatny (Blasco Ibanez)
1 p. czarny (Cuenza)

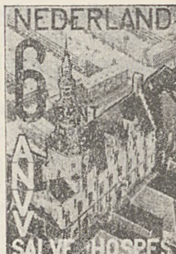

Ibanez Blasco Vicente, głośny pisarz hiszpański, wydał wiele powieści naturalistycznych, o stosunkach rodzimych. W wszystkich nieomal pracach krytykował ustrój dynastji i klerykalny, wskutek czego dostał się na wygnanie. W „La barraca", „El Pueblo" opisuje życie chłopa i rybaka; „Entre naranjos" — sfery towarzyskie; „Sangre y arena", walke byków w „La catedral", „El intruso", „La bodaga" i „La horda" sprawy społeczne i polityczne. Niemniej wielką poczytność osiągnął swoją powieścią z czasów wojny, „Czterej jeźdźcy Apokalipsy" i „Raj kobiecy".

Cuenza. stolica prowincji C. w Nowej Kastylji leży na stromej skale u spływu rzek: Huecar i Jucar, posiada starą gotycką katedrę, wyższe szkoły, liczy jednak stałych mieszkańców około 13.000.
(I. G. Bizardi).

Holandja: Z inicjatywy i na dochód Związku Turystycznego wydano tu 23

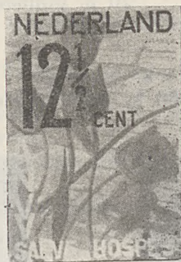

maja br. z ważnością obiegową do 15 września (a wymienną do 31/12 1932) serję znaczków: „Nederland i wartość— wytłok czarny:
$2^1/_2$ + $1^1/_2$ cent. zielony, (pola uprawne na tle kanałów, na planie pierwszym młyn)
6 + 4 c. ciemnoszary (Magistrat w Zierikzen)

$7^1/_2 + 3^1/_2$ ciemnoróżowy (widok mostu kolejowego i dźwigów kolejowych w Moerdijk).

$12^1/_2 + 2^1/_2$ c. (pola uprawne — na pierwszym planie tulipany).
(L. J. Jochem — „Unja" 1358)

Honduras angielski: dobroczynne, obiegowe znaczki zaopatrzone dodatkową wartością:
1 c. + 1 c. zielony
2 c. + 2 c. czerwony
3 c. + 3 c. pomarańczowy
4 c. + 4 c. szary
5 c. + 5 c. ultramarynowy.

Indje holenderskie. W typie obiegowych — nowa wartość:
20 cent. pomarańczowy.

Iraq. W poprzednim numerze zgłosiliśmy prowizoryczne wydanie z powodu zmiany waluty, — dzisiaj zgłaszamy definitywne wydanie o typach poprzednich — nieco zmienionych kolorach — o nowej walucie 3, 5, 8, 10, 15, 20, 25, 30, 40 50, 75, 100 i 200 fils; $^1/_2$ i 1 Dinar.

Irlandja: Z okazji Kongresu Eucharystycznego wydano
2 d. ciemnozielony,
3 d. niebieski.

Islandja — widokowe, wodospad
5 aur szary
60 „ fioletowy
65 „ jasnobrunatny
75 „ niebzielony

Jamajka: widokowy:
$2^1/_2$ p. ultramarynowy i szarozielony.

Kolumbja. Rozmaite widoki;
1 c. zielony,
2 c. czerwony,
5 c. brunatny
8 c. niebieski
10 c. pomarańczowy
Prowizoryczny: **1** Centavo na 4 c. niebieski.

Kongo belg. Znaczek z r. 1923. 3 fr. zmieniono na nową wartość
3 F. 25 c.

Kuba: w typie obiegowych wydano
5 c. fioletowy.

Liechtenstein — urzędowe: Wytłok: korona i Regierungs Dienstsache — na obiegowych — widokowych z r. 1930 5, 10, 20, 30, 35, 50, 60 Rap. i 1·20 fr.

Łotwa: Zgłoszone znaczki w Nr, 110/111 reprodukujemy z tem nadmienianiem, że pierwsza mniejsza cyfra jest wartością

opłaty, druga większa właściwą wartością znaczka. Wydano serję ciętą i ząbkowaną
6 — 25 s. sepia i brunatnofioletowy,
7 — 35 s. ciemnozielony i fioletowoniebieski
10 — 45 s. zielonooliwkowy i sepia

12 — 55 s. granatowy i oliwkowy,
15 — 75 s. czerwonopomarańczowy i brun. fiolet.

Gazetowy, — typ dotychczasowych
1 l. żółtopomarańczowy.

Nabha. Znaczek Indji ang. z r. 1927 — wytłok Nabha.
2 a 6 p. pomarańczowy.

Nepal; typ obiegowych, jedynie zmiana napisów:
2, 4, 8, 16, 24, 32 pices, 1 i 5 Rup.

Paraguay; 1 kwietnia wydano tu dodatkowo nowe wartości dla sterowca „Graf Zeppelin“
12 p. zielononiebieski
20 p. pomarańczowy.

Rosja: Pospieszne: 5 k. brunatny, 10 k. liljowowinny, 80 k. ciemnozielony.

Rumunja: Pamiątkowe: 500-lecie Aleksandra I— zwanego „dobrym“ lub „starym“. Jako książe — władyka, objął sukcesją mołdawską w r. 1400 po Romanie I. Znany jęst i w historji polskiej, gdy przybył w r. 1422 z małym pocztem rycerstwa królowi Wład. Jagielle w sukurs pod Marienburg.

W roku 1432 podpisuje się na traktacie w Lublinie. Zorganizowal państwo, zaprowadził sprężystą administrację, zakładał szkoły.

Znaczki te mają być zużyte w obrocie wewnętrznym—jako urzędowe, liczyć się więc należy z ich rzadkością pomimo $^1/_2$ milionowego nakładu.

6 Leu czerwonowinny.

Obiegowa serja 25, 50 B. 1, 2, 3, 4, 6, $7^1/_2$, 10 Leu, otrzymała nowy znak wodny—korona i monogram. Nowa wartość: format wielki. 10 Leu, niebieski (Karol II na koniu). Dobroczynne — na rzecz skautingu: portrety i widoki:

25 + 25 b. — zielony
50 + 50 b. — niebieski
1 + 1 Leu — zielony
2 + 2 „ — czer. pomarańcz.
3 + 3 „ — stalowoniebieski
6 + 6 „ — czarnoszary
} nakład 200.000 serji

Salvador: Obiegowe znaczki zaopatrzono kontrolnym znakiem „1932“.

San Marino — pamiątkowe — założenia kolei elektrycznej.
20 c. zielony
50 c. czerwony
1 L. 25 niebieski
5 L. brązowy

Stany Zjednoczone A. P Pamiątka 60 lecia „sadzenia drzew“
2 c. różowy i czerwony.

Znaczkiem tym uwieczniają S. Z. A. P. pamięć J. Sterlinga Mortona, który w dniu 4 stycznia 1872 zaprojektował ogólne i szczególnie przez dzieci — sadzenie drzew, co zostało przez municipium Nebresca City przyjęte 22/4 1885 i jako „święto Dnia Drzewa“ („Arbor Day“) ustalone. Z czasem przyjęły ten zwyczaj inne stany związkowe i państwa zagraniczne, a też i w Polsce widzimy w tym kierunku od kilku lat uogólnienie sadzenia drzewek owocowych, — co jednak rzekomo dość opornie bywa uskuteczniane.

Pomysł J. Sterlinga Mortona dał U.S.A. nadmiar owoców i przezto umożliwił każdemu, przy każdej okazji je spożywać, a tem samem ogólnemu przysłużył się zdrowiu. Z. Kaszyński—Nebr--C.

Wzór obiegowej z Washingtonem ale bez daty jubil.
3 c. fioletowy.
Pamiątkowe gier Olimp. w Los Angeles
3 c. fioletowy
5 c. niebieski

Szwajcarja — pamiątkowe 50 lecie 1882 — 1932, twórców tunelu w górze św. Gottarda,
10 c. czerwonobrunatny (Louis Favre)
20 c. czer. pomarańczowy (Alfred Escher)
30 c. ultramarynowy (Emil Welti).

Touva. Znaczki obiegowe z r. 1927 zaopatrzone nową wartością i wstawieniem „posta“
1 kop. na 40 kop.
2 „ „ 50 „
3 „ „ 70 „
5 „ „ 8 „
15 „ „ 14 „
10 „ tylko z wstawką „posta“.

Turcja: Posiadając największą ilość wydanych znaczków, nie daje się innym państwom zdystansować, — w bieżącym miesiącu wydała 10 nowych wartości, jedno i dwu kolorowych.

Dobroczynne: dzieci, trzymające sztandar z księżycem.
1 k. oliwkowy i czerwony,
$2^1/_2$ k. brunatny i czerwony,
5 k. zielony i czerwony,
25 k. czarny i czerwony.

Księżyc na każdym znaczku jest w kolorze czerwonym.

Z tych samych znaczków zdążono już stworzyć prowizorja:
20 pa. na 1 kurus
3 kurus na 1 kurus.

Jako ciąg dalszy obiegowych wydano:
$7^1/_2$ k. czerwony
10 k. czarnobrunatny
12 k. brudnożółty
$12^1/_2$ k. ciemnoniebieski.

(E. Hamidji).

Węgry; pamiątkowe: św. Elżbieta (*1207 † 1231, kanonizowana przez Grzegorza IX w r. 1235).

10 f. ultramarynowy.
20 f. czerwony
32 f. fioletowy
40 f. niebieski.

Znaczek z r. 1930 — 6 m. 8 fil. zaopatrzono nową wartością **2**.

Nowy rysunek „Madonna"
1 p. żółtozielony
2 p. różowokarminowy
5 p. niebieski
10 p. żółtooliwkowy

Włochy. Lotnicze;
25 c. ciemnozielony
75 c. żółtobrunatny.

Pam. 50 l. jub. Garibaldiego — znaczki pospieszne dla poczty lotniczej.
2 l. 25 + 1 l. czerwony i fioletszary
4 l. 50 + 1.50 zielony i brunatny
pakietowe z godłem faszystów.
25 c. czerwony
50 c. pomarańczowy
2 Lire zielony.

Włoskie kolonje. Znaczki jub. Dante zostały przedrukowane: zarówno dla poszczególnych kolonji, dla każdego kraju po 250.000 małych serji (od 10 c.—1.25) i 60.00 (od 1.75 do 10 L. + 2.50), lotnicze: 50, 1 i 3 lire po 70.000 5, 7.70 + 2 L. 10 L. + 2.50 po 60.000

Wysokość nakładów niektórych znaczków pocztowych.

Belgja.

Znaczki z portretem kardynała Mercier'a wydano w ilości 30.000 seryj.

Grecja.

Nowe znaczki tymczasowe z wytłokiem nowej wartości na obiegowych.

1 d na 5 d (nieb. i fiol. czarny)	6.258.000 sztuk
1 d na 5 d (lila i czarny)	6.592.000 „
4 d na 6 d	3.449.900 „

Zapowiedziane nowe wydanie znaczków z widokami.

50 l	20.000.000 sztuk
1 d 50 l . . .	50.000.000 „
4 d	15.000.000 „

(„Bulletin Champion").

Holandja.

Znaczki dobroczynne funduszu przeciwgruźliczego.

wydanie z 1930 r.

$1^1/_2$ c + $1^1/_2$ c . . .	1.539.018 sztuk
5 c + 3 c . . .	1.056.453 „
6 c + 4 c . . .	1.664.640 „
$12^1/_2$ c + $3^1/_2$ c . . .	512.116 „

wydanie z 1931 r.

$1^1/_2$ c + $1^1/_2$ c . . .	1.722.174 sztuk
5 c + 5 c . . .	1.017.857 „
6 c + 4 c . . .	1.721.816 „
$12^1/_2$ c + $3^1/_2$ c . . .	424.464 „

(L'Echangiste Universel).

Liechtenstein.

Wydano tu 8 znaczków do korespondencji urzędowej z wytłokiem na obiegowych „Regierungsdienstsache“ w następ. ilościach:

5 r.	14.800 sztuk	30 r.	14.900 sztuk
10 r.	14.500 „	50 r.	14.900 „
20 r.	14.500 „	60 r.	14.800 „

1 fr. 20 r. — 5.800 sztuk

(„L'Echangiste Universel“).

Falsyfikaty i wydania spekulacyjne

Poczta „rakietowa“. „Int. Markenbörse Liechtenstein“ przvnosi garść szczegółów o głośnej przed paru miesiącami w prasie wiedeńskiej „poczcie rakietowej“, pomysłu studenta jednej z wyższych uczelni w Graz'u Fr. Schmiedl'a. Pomysłowy ten młodzian wystrzelił we wrześniu ub. roku rakietę z Hochtrötsch w Styrji w kierunku Semriach (najbliższego urzędu pocztowego), Rakieta zawierała 333 listów, kartek i t.p., adresowanych przeważnie do... samego nadawcy, które po ceremonji przewiezienia je na górę i przesłania rakietą zpowrotem na dół — zostały nadane w urzędzie pocztowym do dalszej przesyłki i doręczenia. Urząd pocztowy przyjął je do przesyłki bez zastrzeżeń, albowiem były opłacone normalnymi znaczkami austrjackimi. Charakter przesyłek rakietowo-lotniczych miały nadać listom i kartkom osobne prywatne znaczki, którymi je zaopatrzono, oraz aż 8 rozmaitych pieczątek i napisów.

Obecnie genjalny przedsiębiorca usiłuje spieniężyć swoje unikaty lotniczo-filatelistyczne i poszukuje naiwnych. Nauka, dana przez „Graf'a Zeppelin'a“ nie poszła w las..!

z Ruchu filatelist. w Polsce

Katowice. Dnia 25 czerwca b. r. odbyło się Zebranie organizacyjne Śląskiego Związku Filatelistów. Uchwalono statut, oraz wybrano Zarząd w skład którego wchodzą PP.:

Zarząd, Leszek Żmidziński — Prezes, Romuald Smereczański — Wiceprezes, Władysław Szyler — Sekretarz, Józef Koza — Zastępca sekretarza, Augustyn Podlewski — Skarbnik.

Komisja Rewizyjna: Radca skarb. Jan Benisz, Inż. Kazimierz Klimas, Paweł Urbanek.

Sąd Honorowy: Dyr. Prof. T. Stera, Inż. Zygmunt Sojecki, Rudolf Straub.

Kier. Sekcji Wymiany: Aleksander Z. Busch

Kier. Sekcji Młodocianych: Franciszek Bukajło.

Dla pełnoletnich członków wynosi: wpisowe zł. 3.00 i składka roczna zł. 10.00.

Wszelką korespondencję oraz zgłoszenia, należy kierować pod adresem prezesa p. Leszka Żmidzińskiego, — Katowice, Polna 9.

Podczas letniej pory odbywają się zebrania w poniedziałki po pierwszym każdego miesiąca o godz. 19-ej w małej sali „Odpoczynku“, w Katowicach przy ul. Św. Jana.

Miłośnicy filatelji mile widziani.

Zarząd.

Poznań. Celem założenia Stowarzyszenia Filatelistów w Poznaniu, którego brak daje się bardzo odczuwać, uprzejmie prosimy wszystkich Filatelistów i miłośników filatelji oraz wszystkich zbieraczy znaczków w Poznaniu i okolicy o łaskawe podanie swych adresów na pocztówce. Po załatwieniu jeszcze kilku spraw wstępnych i organizacyjnych, wyślemy zaproszenia na Zebranie organizacyjne w miesiącu wrześniu.

Zgłoszenia przyjmuje: p. prof. dr. Krajewski, Poznań, Pl. Działowy 6 oraz p. J. Jankowski, Poznań, W. Garbary 33.

Warszawa ul. Hortensja 1.

„Unja“ — Międzynarodowy Związek Filatelistów i Korespondentów:

Zostali przyjęci nast. nowi członkowie:

1397 — *Rohatyn* (woj. Stanisławowskie) *„Koło Filatelistyczne“* przy Państwowem Gimnazjum, — A. 4. 10. 11. 13. B. C. 2. D. E. 6. H. pol. niem. 116

1398 — *Lwów*, ul. Rutowskiego 6 — *Cisło Stanisław*, zastępca notarjusza (48), A. 1—4. 13. D. H. pol. niem. J. Bas. Michel. 116

1399 — (**Canada**) *Montreal*, Quebec, 4440 rue. Marquette, *Paul Bilodeau*, Comptable asst. (2:) — A. 1. 2, 4. 10. 13. D. (t. c. v.) avec tous membres. Réponse assurée. H. français, engl. Bas. Scott, Yvert. 117

1400 — (**Ungarn**). *Budapest* VI.; Benczur ut. 21 *Paul Ledermann*, Bankdirektor (32), — A. 1—3. 8—10. 13. H. deutsch, französisch. I. Bas. Michel, Yvert. 119

1401 — **(U. S. A.)** — *(Kansas) Lawrence,* 1205 Rhode Island Street, *Harlan W. Miler,* Printer (18) — A. 1—13. B. G. H. english. J. Bas. Scott. 116

1402 — *Bydgoszcz* ul. Pomorska 3. *Radtke Wład.* kupiec (38). — A. 1—3. 6—13. H. pol. niem. ros. Bas. Michel, Yvert. 116

1403 — *Lida,* ul. Szeptyckiego 2, (woj. Nowogrodzkie) *Gałkowski Stefan,* urzędnik państwowy (29) A. 1—10. 13. D. F. 1. G. H. englisch, polish, russian. Bas. Michel. 116

1404 — **(Roumania)** *Bacau,* 33 rue Apusului, — *Grigorescu Alexander,* Direkteur S. F. R.— A. 1—4. 8—13. B. D. 1, 2. H.roumain, française, alleman, italiano, ruthene. 120

1405 — **(Australia — Victoria)** *South Yarra,* S. E. 1. 21 Como Avenue, *William H. Miller,* Etudiant (19).— A. G. H. english, french. (Dir „Kookaburra" Universel Corresp. Club. Prospectus gratuit). 116

1406 — **(Australia—N. S. Wales)** *Gosford.* Meidens Brush *Erick N. Dalziel,* — A. 1—4, 7, 10, 13. D. Buildings, Monuments (coulored) not t. c. v. — E. 6. G. H. english, fidijan. 116

1407 — **(Espagne)** *Angles.* Calle Industria 91. — *Miguel Tarrés* (17).

1408 — **(Belgique),** *Liege,* Rue Chausée des Pres 11 — *Moureau Joseph:* Employé (26), — A. 1—3. 6. 8—10. 12. 13. H. en. français mais comprend toutes les langues slave. Bas. Yvert. 120

1409 — *Sambor,* ul. Kopernika 14, (woj. Lwowskie), *Bladeé Aleksander* bankowiec (49).—A. 1. 2. 4. 13. B. H. pol. niem. J. Bas. Michel. 116

1410 — **(Island)** *Hafnarfirdi,* P. O. Box 16. — *A. Kr. Jonsson* A. 1. 2. 12. H. english, danish (Dansk) J. Bas Michel. 120

1411 — **(Roumania)** *Bacau,* 106 rue Janita Sturtza. — *Vladoianu Mihain,* Directeur du C. R. P. F. —A 2. 4. 7. 10. 13. C. 1. H. roumain, française, allemand. 120

1412 — **(Gréce)** *Salonique* 11 bis Sarandaparou *Jacques Benveniste,* Etudiant (25), — Echange D. (t. c. v.) G. Veud D. Athenes H. français, anglais, grec, espagnol. 120

Odnowione wkładki i zmiany adresów:

873 — **(Cuba)** *Habana,* San Benigno Nr 70, Jesus del Monte — *Ernesto L. Dobarganes.* —A 1—4. 1, 3. D. F. 2. 3. ilustr. H. espanol english. français Bas. Yvert, Scott. 136

1164 — *Warszawa,* ul. Marszałkowska 132/8. *Hansel Karol,* dyrektor młyna par. (38). — A. 1—10. 13. H. pol. niem. ros. Bas. Michel, Yvert. 116

1302 — *Wilno,* ul. Wileńska 36 m. 6. *Kaczergiński Jerzy,* inżynier (27). E. 6. daję E. 6. i A. za F. 6. H. pol. ros. franc. deutsch, english. Bas. Yvert. S. F. A. 116

1330 — **(Deutschland)** *Dresden* A. 1. Christianstr. 4.

1338 — **(Portugal)** *Lisboa* — Norte, Rua Souza Martius, 17—3°.

1352 — **(Straits Settlements)** *Penang.* 90 Victoria Street.

1359 — **(Russie—U. S. S. R.)** *Kazan,* ul. Tichomirowa 8.54 kw. 7.

1381 — **(Roumania)** *Prahova,* Breaza de sus 140. — *C. Catea* D. (t. c. v.) F. 2—10 G. H. francaise, english, deutsch, roumain, albanese.

1390 — **(U. S. A.)** A. 1—6. 8—13. B. F. 10. G. H. pol. ang. J. Bas Scott.

Formularze zgłoszenia do „Unji", wysyła Adm. „Filatelisty", Warszawa, Hortensja 1 Wkładka roczna zł. 7.50, — Członkowie otrzymują „Filatelistę" bezpłatnie.

Kierownictwo Związku „Unja" zawiadamia, że lista członków wydawaną jest oddzielnie, i tylko członkowie ją otrzymują.

Wystawy filatelistyczne

Internationale Postwertzeichen Ausstellung Wien 1933 (WIPA 1933)

Ze świeżo wydanego 2-go prospektu Międzynarodowej wystawy znaczków pocztowych w Wiedniu 1933 (Wipa 1933), dowiadujemy się o szeregu dalszych szczegółów o stanie prac nad organizacją wystawy. O rozmiarach przedsięwzięcia świadczy fakt, że prace przygotowawcze, powierzone komitetowi złożonemu z 30 osób, obliczono na blisko 3 lata. Zarząd wystawy zapewnił sobie kilkadziesiąt reprezentacyjnych lokali i gmachów na sale wystawowe, stoiska kupieckie, kongresy i t. p. Atrakcją wystawy będzie zainstalowanie w jednym z lokali wystawowych maszyn drukarskich, które umożliwią zwiedzającym zapoznania się z tłoczeniem znaczków pocztowych.

Zarząd wystawy wymienił dotąd około 4000 listów i rozesłał ponad 12000 druków.

Fundusze na uruchomienie światowej imprezy czerpie zarząd z dotacyj i zapisów gwarancyjnych, czynionych przez filatelistów, związki filat., i kupców filat. całego świata, oraz ze sprzedaży artystycznie wykonanych drukiem głębokim znaczków propagandowych, według rysunków art. L. Hesshaimer'a, przedstawiających rozwój poczty od czasów najdawniejszych aż po dziś dzień (znaczki wydano w 10 różnych barwach, kosztują 20 austr. groszy za serję w jednym kolorze). Ze sprzedaży tych znaczków uzyskał zarząd wystawy już ponad 5.000 szylingów.

Wystawa posiada 125 miejsc propagandy w różnych krajach, oraz przedstawicieli w 48 państwach.

Z Polski wchodzi do komitetu honorowego wystawy — poseł polski we Wiedniu, Pocztę Polską reprezentuje w wystawie minister Poczt i Telegrafów S. Boerner, z łona filatelistów wchodzą do komitetu honorowego pp. Stanisław Adamski ze Lwowa, Ewald Eichenthal z Warszawy, Stanisław Mikstein z Krakowa, Włodzimierz Polański, Włodzimierz Rachmanow, Stanisław Rembieliński i L. H. Weimar z Warszawy. Przedstawicielem wystawy na Polskę jest p. E. Eichenthal w Warszawie, Nowy Świat 37. Dotację na fundusz wystawy złożył z Polski prof. St. Mikstein z Krakowa. Nagrody ufundowali m. i. p. Stanisław Adamski, ze Lwowa i p. Włodzimierz Rachmanow z Warszawy.

Der Absatz der Werbemarken für die **Internationale Postwertzeichen-Ausstellung Wien 1933 (Wipa 1933)** hat sich in der letzten Zeit so lebhaft gestaltet, dass die erste Auflage von 1.000.000 Stück zur Gänze vergriffen ist, wodurch dem Asstellungsfonds ein sehr namhafter Betrag zugeflossen ist, der der Austellungesleitung eine grosszügige Ausgestallung der Propaganda ermöglicht. Da die Nachfrage nach den Werbemarken der WIPA nach wie vor gross ist, hat die Ausstellungsleitung sogleich eine zweite Auflage herstellen lassen, die um verschiedenen Wünschen entgegenzukommen, in anderen Farben gedruckt ist als die erste. Die Werbemarken in den neuen Farben können durch die Geschäftsstelle der WIPA 1933, Wien I., Wallnerstrasse 6 (Telephon U 20-4-91) sowie durch alle Auslandvertreter und Werbestellen zum Preis von S —.20 = RM —.12 + Porto für den Satz von 10 Marken bezogen werden. Die Werbemarken der ersten Auflage sind vergriffen und nicht mehr lieferbar.

Die Vorarbeiten für die grosse Ausstellung, die in knapp einem Jahr ihre Pforten öffnen soll, nehmen weiter einen sehr günstigen Fortgang, das Interesse ist in allen Ländern der Welt ein ausserordentlich grosses. Eine ganze Anzahl von Anmeldungen bedeutender Sammlungen liegt schon vor, ebenso ist bereits eine grosse Zahl von Besuchern aus vielen Städten im Wege von Gesellschaftsreisen angemeldet

Die Ausstelungsbestimmungen, die Klasseneinteilung sowie Anmeldeformulare sind durch die oben angegebenen Stellen der WIPA 1933 kostenlos zu beziehen. „Wipa" Wien I., Wallnerstr. № 6.

---

31. 7. 32 zamknięta została wystawa „Luposty" w Gdańsku. — Obszerny lokal w klasztorze pofranciszkańskim na Fleischergasse, umożliwił należycie rozłożyć eksponaty wystawowe, przezco zyskał układ systematyczny, co przy sprężystej organizacji wypróbowanych filatelistów, utworzyło całość bez zarzutu.

Wystawców ogółem było numerowanych 111 w tem 9 Zarządów państwowych: 17 Tow. lotniczych niemieckich i wytwórni samolotowych, 21 prasa, albumy, katalogi etc., pozostałych około 60 wystawców (z tego już w 70% premiowanych na poprzednich wystawach) dzieliło się na objekta amatorskie większych lub mniejszych, lub zgoła początkujących zbieraczy, — znaczków lotniczych, ostęplowań, naklejek lotniczych itp. Z małymi wyjątkami, zbiory stanowiły „całość" z przedsiębiorstwami „Lufthansa", „Condor", „Scadta" a zwłaszcza sterowca „Graf Zeppelin", który produkując „2 razy na dzień" jakąś nową pieczątkę, wytworzył rewolucję (i fanatyków) na tem polu, stworzył wątpliwej wartości „rarytasy". Jak było do przewidzenia, aerofilatelja odseparowała się od starszej siostrzycy Filatelji, — pomimo, że wszystkie środki pomocnicze zbierania zapożyczyła od tejże, czego zadokumentowaniem była właśnie „Luposta". A jednak? gdy weźmiemy pod uwagę, że w Zarządzie „Luposty" zasiadało oprócz delegowanych z Senatu gdańskiego,

21 zastępców państw rozmaitych,

140 członków honorowych,

16 rzeczoznawców (Jury) — oprócz licznych zastępstw zagranicznych, — wystawa była słabo obesłana i Jury w przeddzień zamknięcia Wystawy nie miało zbyt wielkiego kłopotu — rozdzielić przeszło 60 odznaczeń—fundowanych przez rozmaite Związki i osoby z świata filatel.—na około 60 wystawców z grona aerofilatelistów. Siłą faktów, każdy otrzymał mniejsze lub większe odznaczenie, co jednak nie zbytnio umniejsza ich wartości zachęcając do dalszych działań na tem polu.

Z polskich zbieraczy wystawili swoje eksponaty: pp. Tad. Gryżewski i Rachmanów z Warszawy, — oraz Dr J. Tislowitz z Krakowa.

Do zamknęcia numeru, nie otrzymaliśmy oficjalnego zawiadomienia o dokonanych imiennych odznaczeniach.

Rozmaitości

30 czerwca odbył się we Lwowie ślub p. Jerzego Władysława Żadurowicza — redaktora „Ill. Kurjera Filat." z p. Wandą Jadwigą Podgórską. Redakcja nasza wraz z gronem współpracowników ślą serdeczne—staropolskie „Szczęść Boże".

Uzupełnienia do „Grosses Lexikon der Philatelie" Bungerza. drukuje „Intern. Markenbörse Liechtenstein"— w opracowaniu dr. Alfreda Lotze z Eisleben. Uzupełnienia dotyczą jednak tylko dziedzin znanych autorowi, który sam nawołuje filatelistów do współpracy na tem polu.

Osobliwe sposoby obejścia opłat pocztowych. Jeden z drobnych przemysłowców niemieckich — dla uniknięcia opłaty pocztowej umieścił na listach w miejscu przeznaczonem na znaczki napis „nie przypisujcie dopłaty — znaczek odpadł!" Jakaż była jego radość, gdy wszystkie listy doręczono adresatowi bez dopłaty. Nie mniejsze zadowolenie miał pewien niezamożny student, który po przeszukiwaniu kieszeni nie znalazł kilku groszy, potrzebnych mu za opłatę kartki. Nalepił zatem na kartkę kawałek angielskiego plasterka, przypominającego barwą znaczek pocztowy i zaopatrzył go napisem „wart 10 groszy". I oto — przez przeoczenie plasterek „skasowano" datownikiem a karteczkę doręczono adresatowi bez dopłaty... Ale rekord w tego rodzaju oszustwach osiągnięto w Ameryce; nadawca listu, chcąc zaoszczędzić na opłatach poczt. adresował go do siebie. a jako nadawcę wskazywał osobę, do której list był przeznaczony; poczem nieopłacony list wrzucał do skrzynki pocztowej, gdy mu go zaś poczta doręczała, odmawiał przyjęcia i list zwracano rzekomemu nadawcy, dla którego właśnie list był przeznaczony („I. M Liechtenstein").

Loty sterowca „Graf Zeppelin" do Południowej Ameryki wykorzystuje szereg zarządów pocztowych do przesłania tą drogą przesyłek listowych. „Graf Zeppelin" przewiezie przesyłki z Anglji, Belgji, Czechosłowacji, Danji, Finlandji, Francji, Grecji, Hiszpanji, Holandji, Irlandji, Jugosławji, Liechtensteinu, Litwy, Luksemburgu, Łotwy, Polski, Gdańska, Szwajcarji, Szwecji, Turcji, Węgier, Włoch, Zagłębia Saary, Norwegji, Rumunji i Rosji.

Poczta na usługach propagandy politycznej. W Indjach angielskich posługuje się ludność znaczkami propagandowymi, z portretem Gandhiego i napisem „Bojkotujcie angielskie towary". Mimo surowego zakazu i szczególnej uwagi urzędników pocztowych, znaczki te rozpowszechniają się na listach nie tylko w Indjach, lecz przedostają się nawet zagranicę.

Rostargniony Mark Twain. Znany humorysta amerykański Mark Twain, otworzył raz list, adresowany do jego żony, a poznawszy swój nietakt, napisał na liście w formie usprawiedliwienia: „Otwarty przez roztargnienie, by zobaczyć co w nim było".

Japońska gołębia poczta polowa. W czasie ofenzywy w Mandżurji posługiwały się wojska japońskie w znacznej mierze gołębiami pocztowymi do przesyłania korespondencji żołnierzy. Do korespondencji użyto cieniutkich kartek z recznym napisem w języku japońskim, które znaczono przy przyjęciu kasownikiem japońskiej poczty polowej. Przesyłki po nadejściu do centrali poczty polowej— zaopatrywano dwoma czerwonymi odciskami przesyłek o rysunku gołebia siedzącego na stalowym hełmie i japońskiego szeregowca, poczem przesyłano w dalszą drogę w kopertach, zaopatrzonych w zwykłe znaczki, po 3 sen. z r. 1919 z rysunkiem gołębia pokoju oraz w odciski wspomnianych dwu pieczątek. Wartość takiego listu poczty polowej wynosi obecnie około 7 złotych.

Król kupców filatelistycznych zmarł w nędzy. W Chailev w Anglji zmarł niedawno w przytułku dla starców Joseph William Palmer, którego majątek oceniano niegdyś na 250.000 funtów szterlingów. Ogromny ten majątek zdobył Palmer na handlu znaczkami pocztowymi, który prowadził na tak szeroką skalę, że zatrudniał około 50 osób. Do grona klijentów Palmera należała angielska rodzina królewska i szereg wybitnych osobistości. Znaczną część swego majątku rozdał Palner na cele dobroczynne. Upadek jego firmy łączy sie z powstaniem nowych konkurencyjnych firm angielskich.

Polska placówka filatelistyczna w Gdańsku. Polska firma filatelistyczna A. Rechtman w Gdańsku — Langfuhr — Hauptstr. 145 prosi nas o zaznaczenie, że w związku ze wzrostem stosunków handlowych z filatelistami z Polski rozszerzyła dział przesyłkowy do Polski i zaopatrzyła go w towar odpowiadający wszelkim wymaganiom polskich filatelis-

tów. Redakcja „Filatelisty“ wyraża żywe zadowolenie z rozwoju polskiej placówki filatelist. w Gdańsku.

W tych dniach rozpocznie się sprzedaż, nowych znaczków polskich w wartośsiach 10, 20, 25, 30, 60 gr. oraz kartek poczt. 20 gr. Niektóre znaczki (orzełkowe) będą w rysunku zmienione — np. tarcza na której mieści się orzeł, obecnie będzie kreskowana, pozatem wszystkie znaczki wyjdą na papierze o znaku wodnym „trąbki“. Wydane zostaną (w nawiasie nakład):

10 gr.	zielony	(30.000.000 egz.)
20 „	stalowy	(15.000.000)
25 „	bronzowy	(15.000.000)
30 „	czerwony	(30.000.000)
60 „	niebieski	(15.000.000)

Kartki pocztowe 20 gr.-stalowy (10.000.000).

Pozatem dowiadujemy się, że M.P. i T. przygotowuje znaczek 30 groszowy z okazji 700 lecia m. Torunia. Znaczek ten prawdopodobnie będzie wykonany drukiem wklęsłym.

Konferencja „rozbrojeniowa“ w sowieckiej karykaturze.

Po ukazaniu się szw. znaczków „rozbrojeniowych“ (lewo) ukazała się znamienna karykatura w prasie sowieckiej (prawo).

Szwajcarskie znaczki rozbrojeniowe.

Jej sowiecka karykatura

Podczas, gdy na oryginale, gołąb-listonosz stoi na złamanej klindze szabli i trzyma w dziobie gałązkę pokoju, szydercza karykatuta „nadziała“ na ostrze—biednego gołąbka „pokoju“....

Od Czł. „Unji“ 1308 otrzymujemy nast. pismo: W związku z komunikatem Redakcji w dziale „Rozmaitości“ na stronicy 52 pt. „Kościuszko-Washington-Pułaski“, krzywdzącym nieco niektóre urzędy Pocztowe na prowincji, zawiadamiam, że w dniu 3.V br. urząd pocztowy w Białymstoku udzielał „grzecznościowych“ ostemplowań *„Białystok 1. 3.V.32 x g x“*, oczem zresztą było zawiadomienie w przeddzień 3-go maja w dziennikach miejscowych. Ostęplowań udzielano w okienku dla telegramów (depesz).

P. S. Redakcji.

Jak to pogodzić z zarządzeniem M. P. i T. oraz ogłoszeniami urzędowemi i radjowemi, że tylko i wyłącznie w Polsce, w dn. 3 Maja, miało być otwarte okienko na gł. poczcie Warszawa 1.? Może ktoś z pt. Czytelników da na to wyjaśnienie.

Omawiana sprawa na szpaltach „Filatelisty“, stworzenia Federacji polskich związków filatelistycznych, przyniosła nam wiele pism solidaryzujących się z tym projektem, jednak w części utyskujących (z dalszych miejscowości) na „kiepskie czasy“ uniemożliwiające odesłaniem pierwszego zebrania, większą ilością swoich członków.

Na pierwsze międzyzwiązkowe zebranie, nie byłaby celowa obecność większej ilości członków odnośnego Związku, utrudniałoby to tylko pracę; wystarczy wysłanie po 1 delegacie z danego T-wa, Klubu lokalnego czy zamiany oraz z prasy, którzyby uzgodnili statut organizacyjny, byli upełnomocnionymi do przeprowadzenia wyboru Zarządu, komisji cennikowej etc.

Wszystkie Zarządy T.ow. filatelistycznych w kraju prosimy na swoich posiedzeniach na początku września br. omówić tę sprawę, i donieść nam pisemnie, czy wyślą swojego upełnomocnionego delegata, czy też poprzestaną na deklaracji, potwierdzającej ważność mających się powziąść uchwał. Odnośne deklaracje zostałyby rozesłane wraz z zaproszeniami przy końcu września br.

Wnioski w tej sprawie, prosimy kierować do dnia 15/9 br. pod naszym adresem: Red. „Filatelisty“ Warszawa, Hortensja 1.

Wykrycie fałszerstwa znaczków pocztowych.

Straż Gran. wykryła w Wielkopolsce aferę fałszersztwa znaczków pocztowych. Fałszerstwa dopuszczał się fryzjer Marjan Sokołowski z Czarnkowa. Rewizja w jego mieszkaniu ujawniła większą ilość używanych znaczków pocztowych „wypranych“ chemicznie z pieczęci pocztowych. (Czaty).

Celem upamiętnienia angielskiej Konferencji Imperjalnej, która odbędzie się w Ottawie w lipcu i sierpniu 1932, — tutejsze Ministerstwo Poczt zadecydowało wydać nową serję znaczków pamiątkowych w wartościach 3, 5 i 15 c. oraz dla poczty lotniczej 5 cent. z naddatkiem i napisem

uwieczniającym ową Konferencję. Znaczki te pojawią się w sprzedaży od 27/7 32. Jako członek „Unji", zobowiązuję się nadesłać każdemu kto odemnie tego zażąda, polecono, za zwrotem kosztów i opłaty, żądaną ilość każdej wartości. „Unja" 1399.

Aresztowanie szajki, która zamierzała fałszować znaczki stemplowe.

Z Warszawy donoszą do I.K.C.: Władze bezpieczeństwa otrzymały drogą konfidencjonalną szereg wiadomości, że w Warszawie pewni osobnicy przygotowują się do fabrykacji znaczków stemplowych. Przeprowadzone wywiady i obserwacje ustaliły, iż osobnikiem, zaangażowanym w tę aferę, jest niejaki Pasierkiewicz Teodor, z zawodu handlowiec, zamieszkały w Warszawie przy ul. Kopernika 15. Pasierkiewicza poddano obserwacji i każdy jego krok był śledzony przez funkcjonarjuszów urzędu śledczego.

Przed tygodniem Pasierkiewicz udał się do restauracji „Mars", Nowy Świat 24 i tam w gabinecie spotkał się z niejakim Sobocińskim, z zawodu drukarzem, zamieszkałym przy ul. Pawiej 90. Pasierkiewicz i Sobociński omawiali właśnie plan uruchomienia fabryczki fałszywych znaczków stemplowych. W momencie, gdy obaj rozwijali plan swej przestępczej działalności, do gabinetu wkroczyła policia.

W toku rewizji znaleziono przy Pasierkiewiczu odbitkę siatki, która miała służyć do fałszowania 50-groszowych znaczków stemplowych. Przeprowadzeni do urzędu śledczego Sobociński i Pasierkiewicz przyznali, iż mieli zamiar fałszować znaczki stemplowe. Imprezę tę miał finansować niejaki Saks, który na ten cel wyasygnował 6.000 zł.

Kliszę do siatki, znalezioną w czasie rewizji, zamówił Sobociński u niejakiego Kagana, z zawodu drukarza, zamieszkałego przy ul. Pawiej 52, a wykończenie rytownicze wykonane było przez Weinberga Mojżesza, z zawodu litografa. W czasie rewizji u Weinberga, znaleziono kamień litograficzny z wyrytą siatką do fabrykacji znaczków stemplowych. Weinberg przyznał się, że siatkę tę wykonał z polecenia Kagana. W ten sposób udaremnione zostało oszustwo.

Pasierkiewicz, Sobociński i Kagan osadzeni zostali w więzieniu.

Na artykuł pomieszczony w N-rze 110 111 w rubryce „Głosy Czytelników" otrzymał czł Unji Nr. 1152 nast. pismo polecone z Urzędu poczt. Poznań I.

Poznań, dnia 9 maja 1932.

Do Pana Jana Jankowskiego w miejscu ul. W. Garbary 33 m. 4.

Na pismo z dnia 4. IV. br. skierowane do Dyrekcji P. i T. przy zwrocie nadesłanej koperty po przeprowadzeniu dochodzeń donosi Urząd poczt. uprzejmie, że oddawczy Urząd w Lizbonie usiłował pobrać dopłatę przez nieuwagę. Ponieważ odbiorca z powodu nałożonej dopłaty przyjęcia listu odmówił, dlatego zwrócono przesyłkę do nadawcy pobierając niesłusznie nałożoną dopłatę.

Wobec powyższego zwraca się zapłacone 40 gr. z tem nadmienieniem, że zainteresowanych pracowników za nieuwagę — upomniano by na przyszłość podobne uchybienia się nie powtarzały.

Jednocześnie nadmienia się, że pierwsze zażalenie o którem Pan w swoim piśmie z dnia 4 kwietnia br. wspomina, nie jest tu znane.

Naczelnik Urzędu I kl. podpisy nieczytelne.

(Sprawa ta została również definitywnie załatwiona ukaraniem grzywną po 7 zł. 2 urzędników poczt.

Stosunki obecnie na U. I znacznie się poprawiły).

Zarządzenie Ministra Poczt i Telegrafów z dnia 14 lipca 1932 r. w sprawie Muzeum poczty i telekomunikacji.

Na podstawie § 3 uchwały Rady Ministrów z dnia 12 czerwca 1931 r. w sprawie statutu organizacyjnego Ministerstwa Poczt. i Telegrafów (Monitor Polski Nr. 143, poz. 218) zarządzam, co następuje:

§ 1. Ustala się załączony do niniejszego zarządzenia regulamin Muzeum poczty i telekomunikacji.

§ 2. Powołuje się do życia Radę Muzealną przy Muzeum. Działalność jej ustala regulamin Muzeum poczty i telekomunikacji.

§ 3. Zarządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Jednocześnie tracą moc obowiązującą wszelkie przepisy, wydane w przedmiocie unormowanym niniejszem zarządzeniem.

Minister Poczt i Telegrafów: (—) *Boerner*

Regulamin Muzeum Poczty i Telekomunikacji.

I. Nazwa i Cel.

§ 1. Muzeum poczty i telekomunikacji ma na celu szerzenie wiedzy i umiejętności w zakresie poczty, telegrafu, telefonu i radja przez systematyczne i naukowe gromadzenie i utrzymywanie odnoszących się do tych dziedzin przedmiotów.

§ 2. Muzeum gromadzi i utrzymuje: okazy i modele sprzętu i materjałów, obrazy, rysunki, wykresy i fotografje, druki, wzory i wydawnictwa, zbiory filatelistyczne oraz wszelkie inne przedmioty z dziedziny poczty i telekomunikacji.

§ 3. Zbiory Muzeum obejmują działy:

I. Historyczny, który ma odtwarzać historję powstania i rozwoju poczty i tele-

komunikacji na ziemiach polskich do roku 1918,

II. Współczesny, który ma obrazować stan poczty i telekzmunikacji w Polsce i zagranicą w dobie obecnej i służyć ku naukowemu pogłębianiu i rozwojowi wiedzy w tych dziedzinach.

Ponadto Muzeum posiada odrębny dział filatelistyczny, który ma przedstawiać rozwój znaczka pocztowego w dziejach pocztownictwa tak polskiego, jak zagranicznego.

II. Organizacja Muzeum i zakres czynności Kustosza Muzeum.

§ 4. Muzeum poczty i telekomunikacji podlega bezpośrednio Ministrowi Poczt i Telegrafów i jest przydzielone do Departamentu Administracyjnego (Wydział Gospodarczy).

§ 5. Do kierowania sprawami Muzeum Minister Poczt i Telegrafów wyznacza Kustosza Muzeum. Kustosz jest odpowiedzialny przed Ministrem za działalność Muzeum.

§ 6 Do zakresu czynności Kustosza Muzeum należy:

a) ogólne kierownictwo sprawami Muzeum,
b) opieka nad zbiorami,
c) pozyskiwanie nowych eksponatów,
d) układanie budżetu Muzeum,
e) utrzymywanie Muzeum w ramach przyznanych kredytów,
f) dozór nad przechowywaniem. utrzymywaniem i konserwacją zbiorów muzealnych,
g) przygotowywanie materjałów na posiedzenia Rady Muzealnej,
h) nadzór nad księgowością Muzeum,
k) podpisywanie korespondencji w zakresie otrzymanych upoważnień,
l) uprzystępnianie i ułatwianie zwiedzającej Muzeum publiczności zapoznania się ze zbiorami,
m) nadzór nad personelem Muzeum i podział pracy,
n) składanie Ministrowi kwartalnych sprawozdań z działalności Muzeum,

III. Rada Muzealna.

§ 7. Minister Poczt i Telegrafów powołuje jako orgnn doradczy i opinjodawczy Radę Muzealną, której preysługuje też prawo inicjatywy w sprawach dotyczących Muzeum. Uchwały Rady wpisuje się do parafowanej książki uchwał.

Uchwały Rady Muzealnej Kustosz Muzeum przedstawia Ministrowi Poczt i Telegrafów do decyzji.

§ 8. W skład Rady Muzealnej wchodzą:

a) jeden znawca służby pocztowej,
b) jeden znawca służby teletechnicznej,
c) delegat Wydziału Gospodarczego Ministerstwa Poczt i Telegrafów,
d) delegat Instytutu Teletechnicznego,
e) jeden przedstawiciel Ministerstwa Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego,
f) dwóch znawców filatelistyki,
g) jeden znawca malarstwa i grafiki,

Przewodniczącym Rady Muzealnej jest Dyrektor Departamentu Administracyjnego Ministerstwa Poczt i Telegrafów.

Członkowie Rady Muzealnej powoływani są na przeciąg 3-ch lat i pełnią swoje obowiązki honorowo.

Kustosz Muzeum lub jego zastępca biorą udział w posiedzeniach Rady, celem udzielania wyjaśnień i informacyj.

Sekretarza wyznacza Przewodniczący Rady z pośród personelu Wydziału Gospodarczego Ministerstwa Poczt i Telegrafów.

Do współpracy z Radą, Przewodniczący ma prawo powoływać rzeczoznawców rozpatrywanej sprawy.

§ 9. Posiedzenia Rady Muzealnej dzielą się na zwyczajne i nadzwyczajne. Posiedzenia zwyczajne zwołuje Przewodniczący Rady. Zwyczajne posiedzenia Rady są zwoływane w pierwszych dniach każdego kwartału kalendarzowego, nadzwyczajne zaś na polecenie Ministra Poczt i Telegrafów, z inicjatywy Przewodniczącego Rady lub dwóch jej członków lub wreszcie na prośbę Kustosza Muzeum.

Zawiadomienie o zwołaniu Rady Muzealnej winno zawierać porządek dzienny obrad z podpisem sekretarza Rady.

§ 10. Pod obrady Rady Muzealnej muszą być poddane następujące sprawy:

a) sprzedaż, zamiana przedmiotów muzealnych,
b) wybór i nabycie przedmiotów muzealnych oraz usialenie ceny kupna,
c) ustalenie warunków kupna, sprzedaży lub zamiany,
d) przyjmowanie darowizn,
e) przyjmowanie depozytów,
f) klasyfikacja przedmiotów muzealnych,
g) sposób konserwacji,
h) rozmieszczenie zbiorów,
i) wydawanie katalogów naukowych,
k) urządzanie odczytów i kursów specjalnych,
l) wydawanie reprodukcyj przedmiotów muzealnych,
m) utrzymywanie stosunków z instytucjami pokrewnemi w Polsce i zagranicą,
n) obsyłenie wystaw krajowych i zagranicznych,
o) określanie czasu zwiedzenia Muzeum przez publiczność oraz wysokości pobieranych opłat wejściowych,
p) wszelkie inne sprawy, zlecone przez Ministra Poczt i Telegrafów.

Uchwały Rady Muzealuej zapadają zwykłą większością głosów.

Do ważności uchwał wymagana jest obecność przynajmniej 3-ch członków Rady, wliczając w to Przewodniczącego. W razie równości głosów rozstrzyga głos Przewodniczącego.

IV. Komisja Rewizyjna.

§ 11. Ustanawia się stałą Komisję Rewizyjną w składzie 3-ch osób, mianowaną przez Ministra Poczt i Telegrafów, której zadaniem jest badanie całokształtu działalności Muzeum z punktu widzenia finansowego i gospodarczego.

O rozpoczęciu prac Komisja Rewizyjna zawiadamia Najwyższą Izbę Kontroli.

V. Księgowość.

Muzeum prowadzi księgowość oraz inwentarz w sposób ustalony osobną instrukcją.

VI. Zwiedzanie Muzeum i opłaty.

Czas zwiedzania Muzeum, jak również wysokość opłat od zwiedzających, zatwierdza Minister Poczt i Telegrafów na wniosek Kustosza Muzeum.

Literatura filatelistyczna.

(*Omawiane będą wyłącznie wydawnictwa adresowane do Redakcji „Filatelisty“*).

a) Książki.

Witkowskigo katalog znaczków polskich 1932. Nakładem Domu Filatelistycznego J. Witkowski Poznań I. Katalog — jak wszystkie wydawnictwa powyższej firmy — wydany w starannej szacie zewnętrznej, grzeszy jednak pewnym brakiem systemu w układzie. Widzimy w nim n. p. znaczki państw obcych (austr. poczta polowa, niemiecka poczta okupacyjna, poczta czeskosłowacka na obszarze plebiscyt. Śląska Cieszyńskiego) a niema zupełnie prawie wszystkich (nawet pełnowartościowych) polskich wydań tymczasowych lokalnych.

W wydaniu krakowskiem „Poczta Polska“ na znaczkach austrjackich notuje tylko jeden błąd w płycie (wąskie „z“), a przecież takich błędów, stale się powtarzających jest więcej.

Ostateczne wydanie polskie niepotrzebnie podzielono na wydania M. P. i T. i na wydanie Gen. Dyrekcji Poczt i Telegrafów, jak gdyby pochodziły od różnych zarządów pocztowych. Poza tem skatalogowano błędnie polskie znaczki dla Górnego Śląska (w walucie niemieckiej) jako znaczki dla Śląska Cieszyńskiego.

Przypuszczać należy, że „Katalog“ który obecnie sprawia jeszcze wrażenie firmowego cennika, w następnych wydaniach i po usunięciu usterek stanie się poważnym nabytkiem polskiej literatury filatelistycznej.

2. **Werbeschrift d. Intern. Postwertzeichenausttellung Wien 1933 (Wipa).** Prospekt wydany w maju b. r. i rozsyłany bezpłatnie poważnym filatelistom przez komitet wystawowy (Wien I, Wallnerstr. 6 A) zawiera szereg dalszych informacji o stanie prac nad organizacją światowej wystawy wiedeńskiej. (zob. rubrykę „wystawy“).

b) Czasopisma polskie.

Ilustrowany Kurjer Filatelistyczny Nr. 28 (Lwów) — zawiera: Pierw-

sze polskie znaczki dla b. zaboru austrjackiego, wiadomości bieżące, przegląd nowości, dział aerofilatelji i kącik esperancki. Jako dodatek — dalszy arkusz monografji „Poczta Polska na Gen. Gouv. Warschau".

c) Artykuły o znaczkach poszczególnych państw.

Albanja — Pocztowyje wipuski Albanii — Nr. 9 (Bela Crkva-Jugosł.).

Egipt — L'Emission de Timbres- Poste d'Egypte de 1866. Türk Pulcu Nr. 2 (Galata Stamboul).

Etjopja — Fondation des postes éthiopiennes. „Collections" Nr. 5 (Marseille-France).

Francja — L'Aviation postale coloniale française — „L'Echangiste Universel" Nr. 324 (Bischwiller-France).

Grecja — Die grossen Hermesköpfe v Griechenland — „I. M. Liechtenstein" Nr. 77 — (Dornbirn).

Wipuski 1927 goda. „Rossika" Nr. 9 (Bela Crkva — Jugosł.).

Hiszpanja — Historia del 4 pesetas con sobregcarga „Republica Espanola— „Philatelia" Nr. 228 (Barcelona).

Kolumbja. — La poste aérienne en Colombia". — „L'Echangiste Universel" Nr. 322 (Bischwiller — France).

Rosja—Katalogizacia russkich marok. „Rossika" Nr. 9 (Bela Crkva — Jugosł.).

Rumunja—Falsificarea Marcilor Romanesti, — Timbrele serviciului postal al liniei de navigatie Constantinopole — Constanta, Cluj si Oradia, Cataloguj marcilor romanesti. „Filatelia Pentru Toti" Nr. 5 (Bucuresti).

Stany Zjednoczone A. P. — Les Timbres Préoblitérés des Etats — Unis — L'Echangiste Universel Nr. 322, 323, 324 (Bischwiller — France).

Szlezwik-Holsztyn — Die Schl. Holsteinische Feldpost 1848/1850 u. 1864. „J. M. Liechtenstein" Nr. 77 (Dornbirn-Österreich).

Włochy. Il movimento Aereo-Filatelico Italiano. „Il Commercio Filatelico Europeo" Nr. 4 (Torino).

d) Artykuły treści ogólnej.

Ratschläge u. Nachträge zu Bungerz' Grossem Lexikon „I. M. Liechtenstein" Nr. 77 (Dornbirn-Österreich).

Enciclopedia Filatelica — „Il Commercio Filatelico Europeo" Nr. 4 (Torino)

Madonnenbilder als Briefmarkenschumuck — „Sächsische Brfm. Zeitung" Nr. 3 (Colditz)

Encyclopédie Philatelique — „L'Echangiste Universel" Nr. 322, 323, 324.

Ostrzeżenia - Warnung

Hermann Kaufmann. Libraire, *Athenes*, 24, Rue du Stade dans la cour (Grece).

Aug. van de Velde Amsterdam Zuid Ruysdaelstraat 118, albo Rustenburgstr. 420 (Holandja).

Bohdan Piotrowski—uczędnik pocztowy—Więcbork (woj. Pomorskie) („Filatelista", Jankowski, Diaz, Płatkowski i inni).

Andrzej Magura, Ubnów k. Rawy Ruskiej.

Fr. Kezberis — *Riga* Lilijas iela 29—4 (W. Hentschel—Hamburg).

Eryk Czepe—Żychlin, ul. Gąbińska 124.

A. C. Rosso, prof. Collegio Convitto „Balilla", via dei Sabbioni 485 *Bologna* (*Italia*).

Teresa di Pietro, Cairo, 81, Kasr el Eini Str. (*Egipt*) przedtem *Nervi*—via Carignano. (*Italja*).

Ignacy Rogoziński, inspektor Ubezp., *Pinczów*, z. Kielecka, ul. Nowy Świat 9.

Ferdynand Dąbrowski, „Księgarnia Polska", *Sanok*, ul. Jagiellońska 40.

„Biuro Filatelistyczne" *Henryk Grünberg*, przedtem Rzeszów, Baldachówka 13 II) obecnie *Nowy Targ, ul. Ludźmierska 136*, (zajęty w F-mie E. Stiller).

M. D. Futerko. Częstochowa, Piłsudskiego 17.

Kourads Scalbergs, Riga, Terbatas iela N. 32/34 dz. (J. Jankowski — Poznań. W. Zaremba — Aleksandrów, ks. K. Matlak—Daszowa p. Chodowice).

F. J. Campos, Espinho, Apart. 7. (Portugal) (prof. S. Sobol. Stryj).

Erwerbs Rundeschau Brünn 15, Poebradowa 44 (Č. S. R.)

P. Drabke, Brno 15, Poděbradowa 447 (Č. S. Rep.)

Nazwiska ogłoszone nie zejdą z „Czarnej Tablicy" dokąd odnośne sprawy nie zostaną załatwione.

Poszkodowani przez powyższych, są proszeni o zgłaszanie swoich pretensyj, celem wspólnego działania.

W sprawie t. zw. „Czarnej Tablicy" w książce adresowej, zawiadamiamy, że w ostatniej chwili zdecydowaliśmy się opuścić w druku będący dział IV (Czarna tablica) nie chcąc psuć opinji polskich filatelistów zagranicą. Nazwiska nieuczciwych filatelistów nie zostały zatem w roczniku 1932 pomieszczone!

Dajemy przeto możność *wszystkim nieuczciwym* filatelistom, uregulowania zaległych spraw w ciągu roku 1932 (do wyjścia nast. Księgi Adresowej Filatelistów Polskich).

Nakładem Ad. Szczerban, Za komitet Red.: Odp. E. A. Szczerban.

PAPIERGELD

Banknoten, Altgeld, Notgeld, Inflationsgeld für Sammler von vielen Ländern Europas, Amerikas, Asiens, und Afrikas zu zeitgemässe Preisen! Auswahlen an reele Sammler bereitwilligst!

Notgeltd - Katalog: „Das österreichische Notgeld 1910/21" 116 Seiten stark, Preis Zl. 7.— portofrei!

„Geschichte des österreichischen Notgeldes 1914—1921" Preis Zl. 10.— portofrei!

Betrag bei Bestellung erbeten! Papiergeld aller Länder nehme ich zum Tagescours in Zahlung!

JOSEF ULM, Ried im Innkreis Österreich.

Bardzo tanio

100	Kaczkowski	40 gr. 0	8.80
100	Szopen	40 gr. 0	7.50
100	Wojciechowski	1 zł. 0	6.75
100	Słowacki	20 gr. 0	2.25
100	Mościcki	20 gr. 0	2.40
100	serj dopł. 10 tys / 3milj.		25.00 (kompl.)
200	różnych Gdańsk		7.40
200	różnych Polska		2.00
300	rożnych Polska		9.50

wysyłam za poprzedniem przekazaniem gotówki lub zaliczeniem

KAZIMIERZ CZARA
Bydgoszcz, Pomorska 3.

Za 2 złote

wpłacone w nieużywanych obiegowych znaczkach pocztowych, wysyłam odwrotnie i opłacono:

nowomodne, bogato ilustrowane **album na znaczki pocztowe**, 64 str.

jeden **ząbkomierz** i **wywoływacz znaków wodnych**;

jeden międzynarodowy niemiecko-francusko-angielsko-biszpański **LEKSYKON** najważniejszych wyrażeń filatelistycznych,

jako bezpłatną premję, wysoce interesujący klasyczny **list staroniemiecki.**

Każdy zamawiający oprócz tego otrzyma darmo mój najnowszy, bogato ilustrowany **cennik** o konkurencyjnych cenach serji, zestawień, partji likwidacyjnych itp.

Opłacam przesyłki nowymi **szwajc. znaczkami rozbrojeniowymi.**

Za wpłaceniem zł. 6,— uskuteczniam opłatę kompletną serją tych znaczków, składającą się z 6 wartości.

BELA SEKULA, Detail Departement, Genferhaus, **Luzern**, Schweiz.

Gebe Laenderzusammenstellungen von America gegen solche von **Europa** und bitte um Offerten. Stets laufend gesucht: 25 v. **Daenemark**, 50 & 100 v. **Polen**, 25 v. **Russland**, 25 v. **Finland**, 25 v. **Norwegen**, 10 v **Estland**, 10 v. **Litauen**, 50 v. **CSR**, etc. per 1000 **Ungelegt**, 100x100 **America**, ungelegt RM, 90.— **Robert Diem**, Briefmarkenhaendler., **Wien XIV.**, Ulmannstrasse 50, **Austrja**

COŚ NOWEGO!

różne znaczy **każdy inny**

200	różnych	Bałkanu	Zl. 5.75
80	„	Czechosłow.	„ 1.95
50	„	Finlandji	„ 1.35
140	„	Portugalji	„ 6.75
150	„	Skandynawji	„ 3.25
60	„	Szwajcarji	„ 1.95
100	„	Włoch	„ 3.75
1000	„	tylko Europy	„ 7.75

Gotówkę zwykłym przekazem lub za pobraniem.

Wysyłam wybory znaczków europejskich.

(koresp. polska)

A. RECHTMANN
GDAŃSK - Langfuhr, Hauptstr. 145.

SPANIEN! Einmalige Gelegenheit. 100 versch. Spanien nur Jubilaeums und Erinnerungsmarken die schoensten Serien. Je 1 Satz von folgenden Ausgaben: Austellung Madrid, Rotes Kreuz, Rotes Kreuz Luftpost, Regierungsjubiläum Alfonso 13, Katakumben Sant. und Tol., Ausstellung Barcelona, Eisenbahnkongress, Goya, Columbus Iberoamerikan. Union 1 Paket mit nur gebr. Stücken RM. 10. — od. $ 2.40. 1 Paket mit nur ungebr. Stücken RM. 8 50 — od. $ 2.— Bestellen Sie sofort nur geringer Vorat! 1 Satz Rotes Kreuz Luftpost compl. Prachtstücke gebr. RM. 4.20, ungebr. RM. 4 — Liefere alles billigst von Spanien und Kolonien, EUGENIO BEIHL, DEVA, Guipùzcoa, Spanien.

Konkurrenzlose — sans concurenz

Polen — Offerte — Pologne

Alle Sätze **ungebraucht!** All series **neufs!**

Preise in poln. złoty. **Prix en złoty polonais**

Für Händler u. Sammler. — Four Collectionneurs et Marcheads!

Katalog — Catalogue — №					Aurahl	Sätze — Series		
Michel	Yvert	Senf	Scott		Quantite	1	10	100
119/124	206/208 210/212	95/100	129/134	Parlament—Assemblée	6	0.35	3.00	25.00
153/156	231/234	134/137	519/522	Rotes Kreuz—Croix rouge	4	4.00	35.00	300.—
161/167	235/241	127/133	156/162	Constitution	7	45	4.00	35.—
185/190	271/276	156/162	195/200	Provisorien	6	75	7.00	65.—
191/200	277/286	163/172	205/214	Adler — Aigle (10.000 — 2.000.000 mk.)	10	9.00	85.00	800.—
254/255	340/341	230/231	251/252	Postwertzeichenaustellung Philat. Exposition	2	5,50	50.—	450.—
22/30	13/21	28/36	613/621	**Portomarken** rot — Taxe rouge	9	65	6.—	55.—
32/36	32/36	38/42	634/638	Porto—Provisorien	5	4.50	40.—	350.—
45/50 54/64	45/61	52/56 60/70	651/668	Porto — Markwährung — Taxe en Mk.	17	11.85	112.75	1100.—
13/19	13/19	13/19	913/919	**LEVANT**	7	6.50	60.—	550.—

Mittellıtauen — Lithuanie Centrale

1/3 A.B. 20/22 A.B.	22/27 dent. et non. dent.	11/13 A.B. 20/21 A.B.	1/12	Wappen	12	35	3.—	25.—
23/28 A.	36/41 non. dent.	28/33 B.	201/206	„Na Śląsk“	6	55	5.—	45.—
29/30 B. 31/33 A.B.	17/19 dent 17/21 non dent.	23/24 A. 23/27 A.B.	213/214 217/222	Rotes u. weis. Kreuz — Croix rouge et blanche	8	75	7.—	65.—
34/41 A.B.	28/35 dent. et non denteles.	34/41 A.B.	35/52	versch. Bilder—div. Sujets	16	80	7.50	70.—
42/43 A.B.	42/43 dent. et non denteles.	42/43 A.B.	57/58, 63/62	Einzug Gen. Żeligowski in Wilno — L'entrée du General Żeligowski dans Wilno	4	4.50	40.—	350.—
44/47 A.B.	44/47 dent. et non denteles.	44/47 A.B.	53/56, 59/62	Parlament	8	4.50	40.—	350.—
1/6 A.B.	1/6	1/6 A.B.	301/314	Porto — Taxe	12	65	6.—	55.—
Polen Pologne Pakete — Paquets				Gebr. u. ungebr. — nenfs et oblit.	25	—.10	—.80	6.50
"				"	50	—.25	1.85	16.80
"				"	100	—.70	5.45	49.00
"				"	150	1.80	15.40	140.00

Preise in poln. złoty! **Prix en złoty polonais!**

Porto extra.

1 dolar = zł. 8.90, 1 mk. = zł. 2.10, 1 fr. fr. = zł. 0.35, 1 fr. suis = zł. 1.74.

A. SZCZERBAN, Warszawa, ul. Hortensja 1.

Postscheckkonto Warszawa Nr. 66348. Cpte Cheque Postaux Warszawa Nr. 66348.

NEUMAN & TOMASZEWSKI, ZAKŁADY GRAFICZNE WE WŁOCŁAWKU